

DER ER UDSKREVET VALG. GRIB CHANCEN FOR AT STOPPE VORES SAMFUNDS KOLLISION MOD SIT EGET NATURGRUNDLAG. START ET INDLYSENDE OG VIRKNINGSFULDT STED: LUK

SVINEFABRIKKERNE - DET ER SYSTEMATISK OG VOLDSOM DYREMISHANDLING - EKSTREMT BELASTENDE FOR KLIMA, BIODIVERSITET OG MILJØ - DET SKABER SYGDOMME SOM KRÆFT - FORURENER VORES DRIKKEVAND - HAVENE ER VED AT GIVE OP PGA. KVÆLSTOFUDSIVNINGER OG ILTSVIND - DET ER EN MEGA UNDERSKUDSFORRETNING FOR SAMFUNDET. DE ENESTE, DER HAR FORDEL AF DET, ER DE 1000 SVINEBARONER, SOM LEVER AF EKSPORT, STATENS TILSKUD OG DERES "GRATIS" TILSVINING AF AL DANSK NATUR.

Af Niels Aagaard, fmd. for Det Fælles Bedste

Der er udskrevet valg til den 24. marts 2026. Èt oplagt valgtema presser sig på: Luk svinefabrikkerne. Det er - bortset fra de 1.000 svinebaroner - kun ulykker og død natur for 6 mio. danskere. Og 90% af svinene eksporteres, mens vi sidder tilbage med den ødelagte og tilsvinede natur. Miljøkrisen er alle krisers moder. Den afgør om vi har vand, mad og ren luft. Om vi har ekstremvejr og varmegrader der er ubærlige. Om vi har mulighed for at producere og opretholde et velfærdssamfund. Vi kan ikke opretholde et økonomisk råderum, hvis det økologiske råderum skrumper. Med valget har vi muligheden for at vælge vejen mod en samfundsindretning og en økonomi, der fungerer i pagt med de planetære grænser. Den skal vi bruge. Og der findes dårligt et mere oplagt sted at starte, for svineindustrien skaber problemer hele vejen rundt. For svinene, naturen, menneskers sundhed, lokalsamfundene, klima og biodiversitet, økonomien. Naturens rensning løber op i hundrevis af milliarder, hvis det kan gøre det, og det overhovedet lade sig gøre at rense. Vi kan stoppe naturdestruktionen ved at udfase svineindustrien.

SVINEINDUSTRIEN MEDFØRER ØDELAGT NATUR OG BIODIVERSITET

Landbruget sidder på 61% af vores land. Heraf dyrkes de 80% til foder. Bl.a. til de årligt godt 30 mio. svin. Dvs. at cirka hver anden m² i Danmark - halvdelen af al vores sparsomme areal - er optaget af svinefabrikkerne! På disse arealer af vor natur spredes giften pesticider, i gennemsnit mindst 5 gange årligt, for at producere foder til de mange dyr (1). Der bruges kunstgødning (NPK) og gylle som gødning, som indeholder kvælstof, nitrat, ammoniak, medicinrester, tungmetaller samt evighedskemikalierne PFAS / PFOS. Disse stoffer vandrer videre til vores vandløb, søer, fjorde og indre farvande, hvor det skaber iltsvind og havdød. Hermed dør biodiversiteten i havet, bl.a. ålegræs og fisk forsvinder. En regnskov og et spisekammer lukker.

På markerne betyder anvendelsen af pesticider, at biodiversiteten dør - insekter, sommerfugle, harer, fugle osv. er i frit fald i Danmark. Svineindustrien bruger - udover dansk areal - regnskov på størrelse med Sjælland i Sydamerika, der fældes for at give plads til soja produktionen til foder. Svinefabrikkerne importerer for 15 mia. årligt 1,7-1,8 mio. tons soja fra Sydamerika. Regnskoven er det sted på Jorden, hvor der er mest biodiversitet. Det ophører med fældningen og sojaproduktionen.

VI KUNNE BRUGE SVINEINDUSTRIENS HALVDEL AF DANMARKS AREAL VÆSENTLIG BEDRE På mindre en ¼ af arealet kunne vi dyrke samme mængde madenergi som nu i form af planter. For effektiviteten af planteproduktion er 4-10 gange højere end kødproduktion, hvor foderet først skal gennem dyrene. Føde til mennesker i stedet for foder til dyr. På samme areal kunne vi samtidig have et langt mindre antal grise - under naturlige forhold og med dyrevelfærd. Og få plads til de 30% beskyttet natur med vild skov, enge, vådområder, som vi har underskrevet en FN-traktat om er absolut nødvendige for biodiversiteten. Det er vel at mærke 30% inden 2030. For lige nu har vi sølle 1,6% beskyttet natur i Danmark, ifølge Biodiversitetsrådet.

KLIMAET ØDELÆGGES

Svineindustrien og kødproduktionen står for 89% af landbrugets CO₂, som udgør 35% af al CO₂ i Danmark. En voldsom og unødvendig belastning af klimaet, som vi kan vælge at undlade ved at producere overvejende planter og indrette landbrugets dyrkning økologisk regenerativt. Det Europæiske Klimaråd har netop meldt ud at vi bør forberede os på et 4 grader varmere - et katastrofalt varmere - Europa om bare 70 år (2). Europa opvarmes nemlig dobbelt så hurtigt som kloden som helhed. Den globale temperaturstigning er indtil videre på 1,4 grader, men Europa har allerede nået 2,4 grader. Det er langt over faregrænsen. Sådanne temperaturer vil betyde at vores børn ikke kan leve. Sempelthen. Supplerende er Det danske Klimaråd just kommet med den nedslående melding, at Danmark ikke når klimamålet 2030. Det ser ud til at hovedparten af EU's klimaindsats - og Danmarks - går på at fange CO₂ og beskytte mod klimændringer ved klimatilpasning. Men hovedindsatsen må stadig være at nedbringe CO₂. Og der er det helt oplagt at lukke svinefabrikkerne.

DRIKKEVANDET FORURENES

Over halvdelen af vores drikkevand er forurennet med pesticider. Folk tisser pesticider. Det koster 6-18 mia. at sende drikkevandet. Den krise forstærkes af klimakrisens tørke og hedeølger. Varmerekorderne stod i kø, mens naturbrænde hærgede store dele af Europa sidste sommer. Knæthed på vand fører til regionale konflikter, sultkatastrofer, klimaulygtinge og pres på Europas grænser. **MADEN BLIVER FARLIG** I maden betyder de mange slags gifte, vi hælder på markerne, at folk dør med tarmkræft. Pesticider skaber en lang række sygdomme - tarmkræft, brystkræft, leukæmi, medfødte misdannelser, lav sædkvalitet og fertilitetsvanskeligheder, astma, allergi, nedsat immunforsvar, hjerneskader, leverskader, psykiske lidelser som depression og angst. Vi spiser simpelthen gift. Ikke én slags, men en cocktail af gifte, som ingen har styr på den samlede effekt af (1). Men alene det, at vores fertilitet er truet burde være nok til at få os til at standse.

DYRENE LIDER UNDER EN SYSTEMATISK UNDERTRYKKELSE Grise er et intelligent, socialt og nysgerrigt dyr, der under naturlige forhold kræver plads til at gå og rode i jorden. På svinefabrikkerne har man systematisk fjernet enhver dyrevelfærd for at lave billig svinekød til udlandet.

* Flere end 25.000 **pattegrise dør** om dagen - af blandt andet af kulde, pladsmangel og sult (de kan ikke komme til at die, fordi man har fremavlet, at soen får flere pattegrise end den patter). Det er cirka 10 mio. om året (3). * Grise holdes på **ekstremt lidt plads** - 0,65 kvm. - 80 x 80 cm - til en gris på op til 100 kg. Pladsmangel gør dem stressede og aggressive, så de slås indbyrdes. Søerne lever fastspændt i bøjler mens de dier.

- Unger fjernes tidligt fra soen og hendes mælk - det både stresser og **gør dem syge**. Typisk fjernes de efter 3-4 uger, men i naturen dier grisene mellem 12-16 uger, og bliver gerne hos soen i op til et år. Soen skal levere flere kuld om året modsat i naturen, hvor hun kun får et kuld.
- De vokser til 100 kg på 5-6 måneder, men en naturlig grisekrop bruger et år på at opnå den vægt. En **so kasseres**, når hun er cirka 3 år - hver sjette bukker under før. Normal levetid er 15 år.
- Grisene lider af utallige **produktions sygdomme**, som årligt koster tonsvis af antibiotika - til fare for folkesundheden.
- Flere end hver femte** gris ankommer til slagteriet med sygdom eller skade - blandt andet gamle knoglebrud. De mange og lange transporter ned gennem Europa er dyremishandling i sig selv. Halvdelen af pattegrisen udsættes for transporter over 8 timer (4).

ØKONOMIEN ER EN KATASTROFE Landbrug & Fødevarer siger, at hvis man lukker svinestalde, så går det ud over velfærden. Det er ikke rigtigt. Svineproduktionen eksporterer for 36 mia. om året og har et overskud efter foder etc. på 20 mia. Beskatningen af overskuddet svarer ikke nær til statstilskuddet til foderproduktion, staldbygninger etc. Svineproduktion er det mest afgiftsfrie erhverv i Danmark. Dertil kommer alle de såkaldte "eksternaliteter" - udgifterne til konsekvenserne af svineproduktionen. Kvælstofforurening af havet. Ødelagt biodiversitet og natur. Turismen, lokalsamfundene der skal leve med luftgener, ammoniak. Rensning af drikkevandet.

Svineproduktionen står for under 2% af BNP. 90% eksporteres, men "eksternaliteterne" de forbliver her i landet. Svineproduktionen skaber få arbejdspladser, hvor det er fortrinsvis rumænere og ukrainere, der arbejder indenfor erhvervet, på alle mulige praktikordninger, som betyder at reelt går til under 100 kr. i timen. Når man har et erhverv, der fylder hver anden m², forpøster vores farvande, fylder luften med ammoniak og andre gener, som så skulle man tro at der i det mindste var en økonomisk fordel. Det er der ikke, tværtimod! **HVAD SÅ** Vi har i Danmark desperat brug for at genopbygge et sundt dansk landbrug. Af hensyn til dyrene og miljøet. Og af hensyn til vores egen sundhed og sikkerhed.

Det kræver ikke raketvidenskab. Det er ikke engang dyrt. Tværtimod. Vi kommer til at spare penge, fordi vi ikke skal bruge milliarder på at rydde op efter den forurening, som regeringen bliver ved med at se igennem fingre med.

Men det kræver politisk vilje til at udvikle og fremtidssikre dansk landbrug, så det bliver ansvarligt og bæredygtigt. Den udvikling starter med flere grøntsager og LANGT færre svin - og bygger på økologiske og regenerative dyrkningsmetoder, som passer på jorden og drikkevandet og giver dyrene plads til, at de kan leve i overensstemmelse med deres naturlige adfærd. Vi kan starte med økonomiske støtteordninger og kompensation til landmænd, der omlægges til økologi, ekstensivt dyrehold, plantebaseret regenerativt jordbrug eller naturnære arealanvendelser.

Kombineret med en national strategi for at genoprette de natur-, miljø- og grundvandsområder, der er blevet belastet af den konventionelle svineproduktion.

1) Om pesticider se https://detfaellesbedste.dk/wp-content/uploads/2026/02/43_Nyhedsbrev_pesticider.pdf

2) Jf. Jørgen Steen Nielsen, Information 20. feb. 2026 <https://www.information.dk/udland/2026/02/eus-klimaraad-europa-kurs-fire-graders-opvarmning-klar> og rapporten fra EU-Klimaråd <https://climate-advisory-board.europa.eu/news/escalating-climate-impacts-demand-urgent-coordinated-adaptation-across-the-eu>

3) Alle tal er fra hjemmesiden "**svinevalg2026.dk**", <https://www.svinevalg2026.dk/> - her er anvisninger på hvordan du kan skrive til politikere om det, der foregår i de danske svinefabrikker.

4) Der er stillet et Borgerforslag om udfasning af konventionel svineproduktion. Det er stillet 14. jan 2026 og udløber 13. juli. <https://www.borgerforslag.dk/se-og-stoet-forslag/?Id=FT-22325>